

Vzor citace

DOLEŽAL, Tomáš – SMRŽ, Ivo. *Vyrovnaní újmy prospěchem se zaměřením na újmu způsobenou při ublížení na zdraví.* (Compensatio lucri cum damno). Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2022, 144 s. ISBN 978-80-87439-57-9

**Publikace vznikla s podporou Grantové agentury ČR
v rámci grantového projektu č. 20-27258S.**

Odborní recenzenti

JUDr. Milan Hlušák, PhD.
JUDr. Jiří Hrádek, Ph.D., LL.M.

Vydavatel

Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i.
Národní 18, 110 00 Praha 1, Česká republika
www.ilaw.cas.cz

Copyright © Tomáš Doležal, Ivo Smrž, 2022
Copyright © Ústav státu a práva AV ČR, 2022

ISBN: 978-80-87439-57-9
ISBN 978-80-87439-58-6 (e-kniha)

Obsah

Úvod	11
1 Obecné výklady – pojem a předmět teorie vyrovnaní újmy prospěchem	16
2 Doktrinární a judikatorní východiska teorie vyrovnaní újmy prospěchem	21
3 Kritéria pro posuzování případů vyrovnaní újmy prospěchem	29
3.1 Faktická příčinná souvislost a teorie adekvátnosti kauzálního nexu	30
3.2 Funkce, smysl a účel civilního deliktního práva	33
3.3 Zvláštní vnitřní vztah mezi výhodou a nevýhodou – kongruence	36
3.4 „Obecný“ hodnotový úsudek (spravedlnost, přiměřenost apod.)	38
4 Společné otázky	41
4.1 Právní povaha vyrovnaní újmy prospěchem a systém civilního deliktního práva	41
4.2 Zohledňování následně vzniklých výhod	43
4.3 Výhody vzniklé ve sféře třetích osob	44
4.4 Vyrovnaní újmy prospěchem při částečné náhradě újmy	47
4.5 Přípustnost zohledňování nemateriálních výhod	48
4.6 Základní přístupy k řešení případů vyrovnaní újmy tzv. vedlejšími výhodami	49
4.6.1 Dopady způsobu naložení s výhodou do sféry poškozeného a škůdce	49
4.6.2 Explicitní a implicitní zákonná regulace případů vyrovnaní újmy prospěchem	50
4.6.3 Regresní nárok v právu veřejného zdravotního pojištění	51
4.6.4 Regresní náhrada v právu nemocenského pojištění	53
4.6.5 Regresy v právu důchodového pojištění	55

4.6.6	Zákonná cese v soukromoprávním pojištění	56	6.3.3	Rozhodnutí rakouského Nejvyššího soudního dvora OGH 6 Ob 558/91	112
4.6.7	Význam implicitní zákonné regulace pro případy vyrovnání újmy prospěchem a civilní deliktní právo	58	6.3.4	Rozhodnutí rakouského Nejvyššího soudního dvora OGH 4 Ob 78/08m	113
5	Skupiny případů (Fallgruppen)	61	6.3.5	Rozhodnutí německého Nejvyššího spolkového soudu BGHZ 86, 240	114
5.1	Prospěch nabytý vlastním jednáním poškozeného	63	6.3.6	Rozhodnutí německého Nejvyššího spolkového soudu BGHZ NJW 1995, 2412	114
5.2	Prospěch nabytý dobrovolným plněním třetí osoby	68	6.3.7	Rozhodnutí Vrchního zemského soudu OLG Köln 5 U 86/08	115
5.3	Prospěch získaný bez přičinění poškozeného nebo třetí osoby: ušetřené náklady	71	6.4	Kritéria pro posuzování případů vyrovnání nemajetkové újmy při ublížení na zdraví ideálním prospěchem	116
5.4	Prospěch plynoucí z usmrcení (zánik vyživovací povinnosti, dědictví)	75	6.5	Typické skupiny případů	117
5.4.1	Obecně	75	6.5.1	Zlepšení zdravotního stavu – varianta, v níž protiprávní jednání lékaře spočívá v porušení povinnosti postupovat lege artis v užším smyslu	118
5.4.2	Zánik vyživovací povinnosti	76	6.5.2	Zlepšení zdravotního stavu – varianta, v níž protiprávní jednání lékaře spočívá mj. v nedostatečném poučení pacienta	121
5.4.3	Dědictví	78	6.5.3	Ušetřené bolesti	125
5.4.4	Shrnutí	83	6.6	Shrnutí	128
5.5	Prospěch nabytý ze soukromoprávního pojištění	84		Závěr	130
5.6	Prospěch nabytý ze systému sociálního zabezpečení	89		Resumé	134
5.6.1	Úvod	89		Referenční seznam	137
5.6.2	Úhrada zdravotních služeb ze systému veřejného zdravotního pojištění	91		O autorech	141
5.6.3	Dávka nemocenského ze systému nemocenského pojištění	93			
5.6.4	Důchody ze systému důchodového pojištění	95			
5.6.5	Pohřebné	97			
5.6.6	Příspěvek na péči	98			
5.6.7	Dávky pro osoby se zdravotním postižením	101			
5.6.8	Shrnutí	103			
6	Nemajetková újma při ublížení na zdraví a její vyrovnání prospěchem	104			
6.1	Úvod	104			
6.2	Vyrovnání újmy prospěchem při odčiňování nemajetkové újmy způsobené ublížením na zdraví?	105			
6.3	Vybraná judikatura případů vyrovnání bolestného ideálním prospěchem	108			
6.3.1	Rozhodnutí rakouského Nejvyššího soudního dvora OGH 10 Ob 209/02m	109			
6.3.2	Rozhodnutí rakouského Nejvyššího soudního dvora OGH 5 Ob 242/03d	110			